

# Intressanta fjärilar noterade i Trosa, Mörkö området 2010

**Numrering och namn enligt:** Catalogus Lepidopterum Sueciae: version 2. - I Svensson, H Elmquist, B Gustavsson, H Hellberg, L Imby och G Palmqvist. Naturhistoriska Riksmuseet 1994. Samt förteckning över "Svenska Fjärilsnamn" Entomologiska föreningen Naturhistoriska riksmuseet 1990.

**Rapportörer:** Per-Olov Kall (KPOS), Jesper Lind (LJRS).

## Sammanfattning:

Efter en väldigt snörik vinter var våren lite senare än vanligt. Det första entomologiska fyndet för året var en rostvinge larv 17/3 som kröp över gatan i Trosa trots att det fortfarande fanns snö kvar. Men våren kom snabbt ikapp, under mitten av april flög sälgflyna i antal som vanligt och i början av maj var *Saturnia pavonia* (Liten påfågelspinnaren) igång i normal tid. Maj var relativt solig men hade inte så mycket varma nätter lämpliga för ljusfångst. Däremot var senare delen av juni och i stort sett hela juli och en bit in i augusti relativt varm. Högsommar temperatur rådde en stor del av juli med mycket varmt och fint väder. Höstens fjärilsväder var sämre.

Säsongen präglades dock av intrycket att antal fjärilar generellt har minskat. Tydligast märktes det på vissa dagfjärilsarter som nästan försvunnit från området t.ex. gäller det *Eumedonia eumedon* (Brun blåvinge) och andra arter som minskat betydligt t.ex. *Fabriciana adippe* (Skogspärlemorfjäril).

Under 2010 har endast en permanent ljusfälla varit igång i området, men under delar av semesterssäsongen (mitten juli - augusti) så var ingen fälla tänd. Två nya arter för området har noterats den ena kläcktes från larver om hittades redan 2009 *Eupithecia virgaureata* (Gullrismalmätare) och den andra det intressanta mottet *Sciota adalphella* (Vitpilmott) som lever på asp.



*Eupithecia virgaureata* Gullrismalmätare

Erikslunds området har undersökts lite extra detta år och har visat sig hysa en intressant fjärilsfauna med många roliga fynd bl.a: *Sesia melanocephala* (Liten poppelglasvinge), *Sciota adalphella* (Vitpilmott), *Apomyelois bistratella* (Skiktdynemott), *Papilio machaon* (Makaonfjäril), *Colias palaeno* (Svavelgul höfjäril), *Glacopsyche alexis* (Klöverblåvinge), *Clostera anastomosis* (Brungrå högstjært), *Setina irrorella* (Stor borstspinnare) samt *Herminia lunalis* (Brunaktigt tofsfly). Årets rapport domineras av fynd från detta område.

Några perioder av migration har inträffat under mitten av juni genom juli och en bit in augusti., med bl.a följande migrationsfynd: *Ostrinia nubilalis* (majsmott), *Vanessa atalanta* (Amiral), *Vanessa cardui* (Tistelfjäril), *Autographa gamma* (Gammalfly), *Macdunnoughia confusa* (Dropptecknat metallfly), *Xestia c-nigrum* (C-tecknat jordfly).

## Två nya art för Trosa/Mörkö området noterades 2010:

*Sciota adalphella*(Vitpilmott) : 3-4 ex 10/7 Erikslund (LJRS). **Ny art för området.**

*Eupithecia virgaureata*(Gullrismalmätare): Larver som hittades på gullris 30/8 2009 Gravtorp Vagnhärad kläcktes under en kort period 18/5 – 20/5 2010. (LJRS). **Ny art för området.**

Nedan följer en mer komplett lista över årets intressanta fynd samt uppföljning av några fynd från 2006. (fet text för troliga migranter).

176 - *Hepialus lupulina*: Många ex slutet av maj och under hela juni Trosa (LJRS).

173 - *Psyche casta*: 2 säckar 22/6 Jägarhult. 1 ex kläcktes 3/7 (LJRS).

178 - *Canephora hirsuta* (unicolor): 11 säckar 22/6 Jägarhult. 5 säckar samlades in 4 hanar kläcktes 30/6-4/7 (LJRS).

1436 - *Sesia melanocephala*: 1 puppa och 3 larver 19/6 Erikslund. Ur puppan kläcktes en hona 1/7. Flera lockningsförsök med honan på flera olika lokaler gjordes utan att någon hane kom (LJRS).

1437 - *Sesia apiformis*: 1 ex en hane 19/6 Erikslund (LJRS).

14xx - *Synanthedon andreaniformis*: 2 puppor hittades 22/6 Stensund. En hane och en hona kläcktes 25/6 respektive 29/6. (LJRS).

1517 - *Sciota adalphella*: 3-4 ex 10/7 Erikslund (LJRS). **Ny art för området.**

1548 - *Apomyelois bistriatella*: 1 ex 10/7 Erikslund (LJRS). Tredje fyndet i området.

1580 - *Acentria ephemerella*: 1 ex 10/7 Erikslund (LJRS). Enstaka fynd tidigare

1586 - *Schoenobius gigantella*: 1 ex 8/7 Trosa (LJRS).

1588 - *Donacula mucronella*: 10 ex 10/7 Erikslund (LJRS). Tidigare enstaka fynd.

1591 - *Calamatropha paludella*: 1 ex 11/7 Trosa (LJRS).

1676 - *Microstega hyalinalis*: 1 ex 3/7 Trosa (LJRS).

1678 - *Ostrinia nubilalis*: 1 ex 25/7 Trosa (LJRS). Trolig migrant.

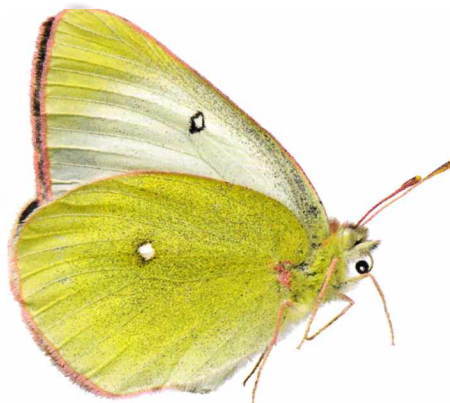
1684 - *Mutuuraia terrealis*: 1 ex 9/6 Trosa (LJRS). Andra fyndet i området.

1685 - *Anania funebris*: 1 ex 20/6 Everdahl, kalkbrott (LJRS).

1714 - *Erynnis tages*: 6 ex 19/6 Erikslund (LJRS)



*Sciota adalphella* Vitpilmott  
Foto: Sven Johansson



*Colias palaeno* Svavelgul höfjäril  
Foto: Göran Liljeberg

1720 - *Carterocephalus silvicolus*: 7-8 ex 19/6 Erikslund (LJRS).

1728 - *Papilio machaon*: 1 ex 15/5 Erikslund. Tredje fyndet sedan denna rapportserie inleddes. En art som blivit allt ovanligare i östra Södermanland. Skall bli intressant att se om detta är en lokal där arten förekommer eller om det bara är ett tillfälligt fynd (LJRS).

1737 - *Colias palaeno*: 8 ex 19/6 Erikslund (LJRS) och 1 ex 3/7 Erikslund (LJRS, KPOS). Arten visade sig vara relativt allmän på lokalen.

1745 - *Limnitis populi*: 1 ex en hona 3/7 Erikslund, 1 ex en hane 3/7 Bråfalls såg (LJRS, KPOS).

1752 - *Vanessa atalanta*: Inga rapporter i år.

1753 - *Cynthia cardui*: Inga rapporter i år.

1760 - *Fabriciana adippe*: 1 ex 3/7 Erikslund (LJRS, KPOS), 3-4 ex 10/7 Långmaren (LJRS). En art som blir mer och mer ovanlig. Under 1990 talet var den allmän på många platser.

1792 - *Maniola jurtina*: 1 ex 10/7 Långmaren (LJRS).

1812 - *Lycaena virgaureae*: 5 ex Jägarhult 22/6 (LJRS).

1815 - *Cupido minimus*: 1 ex 19/6 Erikslund, 2 ex 20/6 Sandvik, 2 ex 20/6 Everdahl/Kalkbrott (LJRS).

1819 - *Glacopsyche alexis*: 2-3 ex 19/6 Erikslund, 2 ex 20/6 Everdahl Kalkbrott (LJRS). Två nya lokaler.

1829 - *Eumedonia eumedon*: 2 ex 20/6 Everdahl Kalkbrott (LJRS). En art som gått kraftigt tillbaka i Södermanland.

1840 - *Drepana curvatula*: 10 ex 10/7 Erikslund (LJRS). Bra lokal för arten.

1844 - *Habrosyne pyritoides*: 2 ex 10/7 Erikslund (LJRS).

1858 - *Hemitea aestivaria*: 1 ex 4/7, 1 ex 5/7, 3 ex 6/7, 1 ex 7/7, 1 ex 9/7 och 1 ex 10/7 Trosa (LJRS).

1864 - Cyclophora pendularia: 1 ex 10/7 Erikslund (LJRS). Sällsynt art enstaka fynd.  
1892 - Idea seriata: 1 ex 10/7 Trosa (LJRS).

2132 - Lycia hirtaria: 1 ex 26/4, 2 ex 27/4, 2 ex 29/4, 1 ex 30/4-1/5 Trosa (LJRS). Dessutom hittades en larv 19/6 Erikslund (LJRS). Larven hittades som liten på björksly. Larven gick ned till förpuppning under senare delen av juli.

2123 - Apeira syringaria: Vingfynd 1 ex 11/7 Trosa (LJRS).

2175 - Poecilocampa populi: Endast 1 ex 8/10 Trosa (LJRS). Normalt allmän.

2179 - Malacasoma neustria: 6 ex 10/7 Erikslund (LJRS).

2192 - Saturnia pavonia: 10 ex 2/5 Erikslund (LJRS). 10 ex 21/5 väst Järna (lockade på hona). Arten hade en relativt lång flygperiod i år (LJRS).

2194 - Agrius convolvuli: Inga rapporter i år.

2214 - Furcula bifida: 1 ex 9/7 Trosa (LJRS).

2236 - Clostera anastomosis: 1 ex 10/7 Erikslund. Ett glädjande fynd på en inlands lokal tidigare endast känd på öarna i Trosa skärgård (LJRS).

2243 - Calliteara abietis: 1 ex 10/7 Erikslund (LJRS).

2253 - Setina irrorella: 1 ex en larv 3/7 Erikslund. En hona kläcktes 22/7. Dessutom 4 ex 10/7 Erikslund (LJRS). Ny lokal, tidigare en lokal med fast förekomst vid Egilsvik, Mörkö.

2255 - Miltchrista miniata: 5 ex 10/7 Erikslund (LJRS).

2257 - Atolmis rubricollis: 1 ex 10/7 Erikslund (LJRS).

2293 - Herminia lunalis (tarsiplumalis): 15 ex 10/7 Erikslund (LJRS).

2299 - Trisateles emortualis: 1 ex 10/7 Erikslund (LJRS). Enstaka och relativt sällsynt i området.

2308 - Hypena rostralis: Fortsätter vara relativt allmän i Trosa, följande fynd noterades: 1 ex 18/5, 1 ex 19/5, 1 ex 22/5, 1 ex 25/5, 1 ex 27/5, 1 ex 28/5, 1 ex 29/5 Trosa (LJRS).

2335 - Meganola strigula: 1 ex 7/7 Trosa (LJRS).

2341 - Earias chlorana: 2 ex 10/7 Erikslund (LJRS).



*Polychrysis moneta*  
Guldgult metallfly



*Macdunnoughia confusa*  
Dropptecknat metallfly



*Autographa bractea*  
Platinatecknat metallfly

2352 - Macdunnoughia confusa: 1 ex 23/8 Trosa (LJRS). Trolig migrant.

2354 - Polychrysis moneta: 1 ex 10/7 Trosa (LJRS). Sällsynt och enstaka.

2358 - Autographa gamma: 3 ex 20/6 Everdahl kalkbrott (LJRS), 1 ex 25/7, 1 ex 26/7, 2 ex 27/7, 1 ex 31/7, 1 ex 15/8, 1 ex 16/8 Trosa (LJRS).

2363 - Autographa bractea 1 ex 5/7, 1 ex 25/7 Trosa (LJRS).

2372 - Panthea coenobita: 1 ex 5/7 Trosa, 2-3 ex 10/7 Erikslund (LJRS).

2381 - Acronicta tridens: 3 ex 22/8, 2 ex 15/9 Frillingsmossen, (LJRS). Samtliga visade sig vara parasiterade (flugor).

2388 - Simyra albovenosa: 1 ex en liten larv 10/7 Ängsholmen (LJRS).

2449 - Photedes pygmina: 1 ex 24/8 Trosa, relativt ovanlig i området (LJRS).

2460 - Hydraecia nordstroemi: 1 ex 15/8 Trosa (LJRS).

2475 - Arenostola phragmitidis: 1 ex 25/7 Trosa (LJRS).

2486 - Cardarina clavipalpis: 1 ex 14-17/6, 1 ex 20/6 och 1 ex 21/6 Trosa (LJRS).

2492 - Elaphria venustula: 1 ex 28/6, 1 ex 30/6, 1 ex 1/7 (Trosa) och 15 ex 10/7 Erikslund (LJRS).

2477 - Charanyca trigrammica: 1 ex 7/6, 1 ex 14-17/6, 1 ex 18/6, 1 ex 19/6, 2 ex 22/6 Trosa. Nu etablerad i området (LJRS).

2523 - Lithophane ornitophus: 1 ex 27/4 Trosa (LJRS).

**2545 - *Conistra rubiginosa (vaupunctatum)*:** 1 ex 27/4 Trosa (LJRS).

Relativt sällsynt i området.

**2546 - *Conistra rubiginea*:** 1 ex 18/4 Trosa (LJRS).

**2656 - *Noctua pronuba*:** Mindre allmän än 2008 Trosa (LJRS).

**2659 - *Noctua comes*:** 1 ex 22/8 och 1 ex 23/8 Trosa (LJRS).

**2675 - *Diarsia dahlia*:** 1 ex 10/7 Trosa, 1 ex 10/7 Erikslund (LJRS).

**2693 - *Xestia c-nigrum*:** 1 ex 31/8 Trosa (LJRS).



*Noctua comes*  
Leverbrunt bandfly



*Diarsia dahlia*  
Dahls jordfly

**Kommentar om kläckning av fjärilar nämnda i 2009 års rapport:**

**2033 - *Eupithecia absinthiata*:** Larver som hittades på gullris 30/8 2009 Gravtorp Vagnhärad. Larverna förpuppade sig i september och oktober. Pupporna kläcktes mellan 7/6 – 15/7 2010. (LJRS).

**2054 - *Eupithecia virgaureata*:** Larver som hittades på gullris 30/8 2009 Gravtorp Vagnhärad. Larverna förpuppade sig i september och oktober. Pupporna kläcktes bra, samtliga ex som förvarats utomhus kläcktes under en kort period 18/5 – 20/5 2010. (LJRS). **Ny art för området**



*Acronicta tridens* Treuddtecknat aftonfly  
Foto: Håkan Elmquist

Text och layout: Jesper Lind

Studiobilder och layout: Göran Liljeberg

## Till den vetgirige!

**Fauna och Flora – populärbiologisk tidskrift**  
Julklappen som räcker hela året – lättläst och underhållande för den som vill veta mer om Sveriges djur- och växtvärld. Forskning, reportage, artporträtt och nyheter i en perfekt blandning för naturälskaren.

**Välkommen att prenumerera eller ge bort som present!**

[www.faunaochflora.se](http://www.faunaochflora.se)

Fauna och Flora ges ut av ArtDatabanken, SLU.



Rekommenderas av Naturmorgon m.fl.